

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Затверджено

На засіданні кафедри сходознавства
імені професора Ярослава Дашкевича
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28.08.2024 р.)

Завідувач кафедри доц. Ольга МАКСИМІВ

Силабус з навчальної дисципліни

«Порівняльні філологічні студії»,

що викладається в межах ОПП
другого (магістерського) рівня вищої освіти

**«Близькосхідні студії: перська і турецька мови та літератури
(переклад включно)»**

для здобувачів спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.067 Східні мови та літератури (переклад включно),
перша – перська

«Японістичні студії»

для здобувачів спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно),
перша – японська

«Далекосхідні студії: китайська та японська мови та літератури»

для здобувачів спеціальності 035 – Філологія
спеціалізації 035.065 Східні мови та літератури (переклад
включно), перша – китайська

Силабус курсу «Порівняльні філологічні студії»
2024/2025 навчального року

Назва дисципліни	Порівняльні філологічні студії
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. ОПП «Близькосхідні студії: перська і турецька мови та літератури (переклад включно)» (035.067), «Японістичні студії» (035.069) другого рівня вищої освіти (магістр) та «Далекосхідні студії: китайська та японська мови та літератури» (035.065)
Викладачі курсу	Стельмах Марта Юріївна, к. філол. н., доцент кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича
Контактна інформація викладачів	marta.stelmakh@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій чи практичних занять (за попередньою домовленістю)
Сторінка дисципліни	https://philology.lnu.edu.ua/course/porivnialni-filolohichni-studii
Інформація про дисципліну	Курс «Порівняльні філологічні студії» є вибірковою дисципліною, призначеною для магістрів, котрі навчаються за ОПП «Близькосхідні студії: перська і турецька мови та літератури (переклад включно)», «Японістичні студії» та «Далекосхідні студії: китайська та японська мови та літератури» другого рівня вищої освіти (магістр).
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна спрямована на формування в магістрантів комплексного фахового уявлення про мовно-культурні та літературні взаємозв'язки між Сходом та Заходом, передусім Іраном та Україною, історію ірансько-слов'янських мовних контактів на території сучасної України в давнину, специфіку рецепції жанрово-стильових особливостей східних літератур європейськими, зокрема історичні періоди входження перської тематики, образності та жанрового розмаїття в українську літературу.
Мета та цілі дисципліни	Формування в студентів фахового уявлення про мовно-культурні та літературні взаємозв'язки між Сходом та Заходом, передусім Іраном та Україною, розгляд стильових і жанрових особливостей східних і європейських літератур в аспекті компаративістики.
Література для вивчення дисципліни	Бондаренко І.П., Кочубей Ю.М., Маленька Т.Ф. та ін. Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу: колективна монографія. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. Голоси Стародавньої Індії / Антологія давньоіндійської літератури. Упорядкування, переклад із санскриту і примітки Павла Ріттера. Київ: Дніпро, 1982. 351 с. Кочубей Ю. М. Україна і Схід. Культурні взаємозв'язки України з народами Близького й Середнього Сходу 1917 – 1992. Бібліогр. покажчик. К., 1998.

	<p>Кримський А. Ю. Вибрані сходознавчі праці: В 5 т. / НАН України. Ін-т сходознавства ім. А. Кримського. Київ: [ВД «Стилос»], 2007. Т. I: Арабістика. 432 с.</p> <p>Кримський А. Ю. Вибрані сходознавчі праці: В 5 т. / НАН України. Ін-т сходознавства ім. А. Кримського. Київ: [ВД «Стилос»], 2007. Т. II: Тюркологія. 528 с.</p> <p>Кримський А. Ю. Вибрані сходознавчі праці: В 5 т. / НАН України. Ін-т сходознавства ім. А. Кримського. Київ: [ВД «Стилос»], 2010. Т. III: Тюркологія. 2010. 416 с.</p> <p>Кримський А. Ю. Вибрані сходознавчі праці: В 5 т. / НАН України. Ін-т сходознавства ім. А. Кримського. Київ: [ВД «Стилос»], 2008. Т. IV: Іраністика. 2008. 388 с.</p> <p>Кримський А. Ю. Вибрані сходознавчі праці: В 5 т. / НАН України. Ін-т сходознавства ім. А. Кримського. Київ: [ВД «Стилос»], 2010. Т. V: Іраністика. 2010. 428 с.</p> <p>Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. – К.: Києво-Могилянська академія, 2006. – 348 с.</p> <p>Наливайко Д. Україна очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі XI – XVIII ст. К., 1998.</p> <p>На рiках вавiлонських. З найдавнiшої лiтератури Шумеру, Вавiлону, Палестини / Упорядник М. Н. Москаленко. Київ: Днiпро, 1991.</p> <p>Панчатантра (П'ять кошиків житейської мудрості). Шукасапаті (Сімдесят оповідок папуги). Київ: Днiпро, 1988. 383 с.</p> <p>Саїд Е. Орієнталізм. К., 2000.</p> <p>Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. Антологія / За заг. ред. Дм. Наливайка. К., 2009.</p> <p>Тищенко К.М. Іншомовні топоніми України. Етимологічний словник-посібник. Тернопіль, 2010.</p> <p>Тищенко К.М. Мовні контакти: свідки формування українців. К., 2006.</p> <p>Encyclopædia of Islam / Edited by P.J. Bearman, Th. Bianquis, C.E. Bosworth, E. van Donzel and W.P. Heinrichs et al. – 2nd Edition., 12 vols. with indexes and etc. – Leiden: E. J. Brill, 1960 – 2005.</p> <p>Gerhardt Mia Irene. The Art of Story-telling: A Literary Study of the Thousand and One Nights. Leiden, 1963. 500 p.</p> <p>James George Frazer. Folk-lore in the Old Testament. Studies in comparative religion legend and law: in three volums. Vol. I. London, 1918. 570 p.</p> <p>Mircea Eliade. Essential sacred writings from around the world: A Thematic Sourcebook on the History of Religions. [New York City]: HarperCollins, 1991. 674 p.</p> <p>The Routledge Linguistics Encyclopedia / Edited by Kirsten Malmkjaer. – London ; New York : Routledge, 2010 – 3d ed. – 724 p</p> <p>Literary Theory: An Anthology / Edited by Julie Rivkin and Michael Ryan. – Malden, MA: Blackwell Publishing, 2004.</p> <p>Modern Criticism and Theory: A Reader (3 ed.) / ed. David Lodge and Nigel Wood. – London and New York: Routledge, 2008.</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	Загальний обсяг 90 години, у т. ч. 32 аудиторних години (16 лекційних і 16 практичних) та 58 години самостійної роботи. 3 кредити ЄКТС. 2 модулі.

Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відомості про присутність іранського елемента на території сучасної України у давні часи; іранські топоніми; іранський вплив на етногенез і духовну культуру українців; – загальні тенденції, основні факти та етапи входження орієнтальної, і зокрема перської тематики, образності та жанрового розмаїття в українську та світову літературу; <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формулювати й обґрунтовувати положення щодо мовно-культурних і літературних зв'язків України та Ірану; – здійснювати літературознавчий аналіз художніх творів на предмет східно-західних взаємовпливів і рецепції.
Ключові слова	Компаративістика, мовно-культурна взаємодія, міжлітературний процес
Формат курсу	Очний (дистанційний)
Теми	*СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру
Пререквізити	Базові знання з літературознавства і мовознавства
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Пояснювально-ілюстративний метод (лекція, пояснення, бесіда), демонстрування з використанням технічних засобів, методи стимулювання і мотивації навчання, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, бесіда, дискусія
Необхідне обладнання	Проектор, комп'ютер
Критерії оцінювання (окремо для кожного навчального діяльності)	<p>Система оцінювання рівня навчальних досягнень ґрунтується на принципах ЄКТС. Підсумковий семестровий контроль передбачений у формі заліку через виставлення оцінки за результатами поточної успішності. Оцінювання поточної успішності проводиться за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100. Бали за поточну успішність нараховуються так (подано максимальну кількість балів, яку може набрати студент):</p> <ul style="list-style-type: none"> - практичні і самостійна робота: 70% семестрової оцінки (виконання завдань на практичних заняттях, підготовка рефератів), максимальна кількість балів 70; - модульні контрольні роботи (тести): 30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 30. <p>Кожна контрольна (модульна) робота складається з тестових завдань із можливістю обрати правильну відповідь. Правильно виконаним вважається завдання, якщо студент вибрав і позначив правильну відповідь у бланку відповідей. Роботи оцінюються за шкалою 15 балів кожна і містять 15 питань. Правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 1 бал.</p> <p>Практичні заняття оцінюються в 40 балів (5 балів за кожне заняття)</p> <ul style="list-style-type: none"> 5 балів - здобувач в повному обсязі виконав завдання практичного заняття, відповідь повна, змістовна, логічна; 4 бали - здобувач в повному обсязі виконав завдання, але у відповіді допустив незначні помилки; 3-1 бали - здобувач виконав завдання частково, у відповіді допускає суттєві помилки;

	<p>0 балів –здобувач не виконав завдання.</p> <p>Виконання індивідуальних завдань оцінюється в 30 балів (10 балів за кожен реферат).</p> <p>10 балів – тему реферату розкрито у повному обсязі, матеріал викладено логічно з відповідними висновками, здобувач показує глибокі знання з теми реферату, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання під час захисту;</p> <p>9-8 балів – тему реферату розкрито у повному обсязі з незначними помилками або неточностями, але в цілому матеріал викладено логічно з відповідними висновками, під час захисту здобувач показує знання з теми реферату, майже впевнено відповідає на поставлені запитання;</p> <p>7-6 балів – тему реферату розкрито у повному обсязі з незначними помилками або неточностями, матеріал викладено здебільшого логічно, з нечітко сформульованими висновками, під час захисту здобувач виявляє невпевненість, показує слабкі знання з теми реферату, не завжди дає вичерпні відповіді на запитання;</p> <p>0 балів – реферат не виконано взагалі, або тему реферату не розкрито, немає висновків або вони носять декларативний характер, під час захисту здобувач не може відповісти на жодне поставлене запитання з теми.</p> <p>Академічна добросесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросесності. Виявлення ознак академічної недобросесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної добросесності не толеруються.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p>
<p>Питання до модульних контрольних робіт</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема Захід-Схід в культурно-історичному аспекті. 2. Іслам і християнський світ: контакти, протиріччя, взаємовпливи. Книга Е.Саїда “Орієнталізм”. 3. Історія мовно-культурних та літературних взаємин Ірану та України. 4. Історичне минуле України та Ірану. Давній Іран на території сучасної України. 5. Скіфи у Північному Причорномор’ї. 6. Іранські топоніми на території України. 7. Іранський елемент в етногенезі та духовній культурі українців.

	<p>8. Спільні риси в традиційно-побутовій культурі, народних віруваннях, обрядах і звичаях, побуті, народному мистецтві України та Ірану.</p> <p>9. Арабо-перський середньовічний літературний симбіоз і його рецепція в Європі (теми, мотиви, поетика, жанри, форми).</p> <p>10. «Західно-Східний Диван» Гете, як продукт західно-східного літературного синтезу.</p> <p>11. «Пальмове гілля» А. Кримського – український «Західно-Східний Диван».</p> <p>12. Перська класична література в перекладах А. Кримського, В. Мисика, Р. Гамади, Я. Полотнюка.</p> <p>13. Східні поетичні форми в українській поезії ХІХ – ХХ ст.: газель, рубаї, кит'а (А. Кримський, В. Мисик, Д. Павличко, І. Франко та ін.).</p> <p>14. Сучасний стан розвитку літературних відносин між Іраном та Україною.</p> <p>15. Історія вітчизняного сходознавства та іраністики.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу

СХЕМА КУРСУ

тиж. / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
Порівняльні дослідження в галузі лінгвістики і культурології					
1 т.	Тема 1. Проблема Захід-Схід в культурно-історичному аспекті. Іслам і християнський світ: контакти, протиріччя, взаємовпливи. Праця Е.Саїда “Орієнталізм”.	Лекція, практичне заняття	Бондаренко І.П., Кочубей Ю.М., Маленька Т.Ф. та ін. Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу: колективна монографія. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. Саїд Е. Орієнталізм. К., 2000. Encyclopædia of Islam / Edited by P.J. Bearman, Th. Bianquis, C.E. Bosworth, E. van Donzel and W.P. Heinrichs et al. – 2nd Edition., 12 vols. with indexes and etc. – Leiden: E. J. Brill, 1960 – 2005.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підбір власних прикладів, 6 год.	До практичного заняття
2 т.	Тема 2. Історія мовно-культурних взаємин Ірану та України. Історичне минуле двох країн. Давній Іран на території сучасної України. Скіфи у Північному Причорномор'ї.	Лекція, практичне заняття	Бондаренко І.П., Кочубей Ю.М., Маленька Т.Ф. та ін. Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу: колективна монографія. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. The Routledge Linguistics Encyclopedia / Edited by Kirsten Malmkjaer. – London ;	Опрацювання теоретичного матеріалу, підбір власних прикладів, 6 год.	До практичного заняття

			<p>New York : Routledge, 2010 – 3d ed. – 724 p</p> <p>Тищенко К.М. Зороастрійський пласт топонімії Європи // <i>Studia linguistica</i>. Vol. 2. К., 2009. С. 348-355.</p>		
3 т.	<p>Проблеми слов'яно-іранських мовних відносин у найдавніший період. Іранські топоніми на території України. Праці К.М. Тищенка.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Бондаренко І.П., Кочубей Ю.М., Маленька Т.Ф. та ін. Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу: колективна монографія. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010.</p> <p>The Routledge Linguistics Encyclopedia / Edited by Kirsten Malmkjaer. – London ; New York : Routledge, 2010 – 3d ed. – 724 p</p> <p>Тищенко К.М. Іншомовні топоніми України. Етимологічний словник-посібник. Тернопіль, 2010.</p> <p>Тищенко К.М. Мовні контакти: свідки формування українців. К., 2006.</p>	<p>Опрацювання теоретичного матеріалу, підбір власних прикладів, 6 год.</p>	<p>До практичного заняття</p>
5 т.	<p>Іранський елемент в етногенезі українців. Індіранський вплив на релігійно-міфологічну сферу давніх слов'ян. Спільні риси в традиційно-побутовій культурі, народних віруваннях, обрядах і звичаях, побуті, народному мистецтві України та Ірану.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Бондаренко І.П., Кочубей Ю.М., Маленька Т.Ф. та ін. Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу: колективна монографія. К.:</p>	<p>Опрацювання теоретичного матеріалу, підбір власних прикладів, 6 год.</p> <p>Індивідуальне завдання:</p>	<p>До практичного заняття</p>

			<p>Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010.</p> <p>The Routledge Linguistics Encyclopedia / Edited by Kirsten Malmkjaer. – London ; New York : Routledge, 2010 – 3d ed. – 724 p</p> <p>Тищенко К.М. Іншомовні топоніми України. Етимологічний словник-посібник. Тернопіль, 2010.</p>	Мовна історія українців, 6 год.	
Модуль 2. Порівняльні літературознавчі студії					
9-10 т.	<p>Становлення літературної компаративістики у світі: основні періоди розвитку. Розвиток компаративістських студій в Україні</p> <p>Міф як основа зародження літературного процесу.</p> <p>Міфологічний фактор у світовій літературі.</p>	Лекція, практичне заняття	<p>Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. – К.: Києво-Могилянська академія, 2006. – 348 с.</p> <p>Наливайко Д. Україна очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі XI – XVIII ст. К., 1998.</p>	Опрацювання теоретичного матеріалу, підбір власних прикладів, 4 год	До практичного заняття
11-12 т.	<p>Основні чинники міжлітературного процесу. Темі і стилі літератур Сходу в європейських літературах. Арабо-перський середньовічний літературний симбіоз і його рецепція в Європі (теми, мотиви, поетика, жанри, форми). О. Хайям і Е. Фітджеральд. «Західно-Східний Диван» Гете, як продукт західно-східного літературного синтезу.</p>	Лекція, практичне заняття	<p>Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. – К.: Києво-Могилянська академія, 2006. – 348 с.</p> <p>Наливайко Д. Україна очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі XI – XVIII ст. К., 1998.</p> <p>Mircea Eliade. <i>Essential sacred writings from around the world: A Thematic Sourcebook on the</i></p>	Опрацювання теоретичного матеріалу, підбір власних прикладів, 4 год Індивідуальне завдання: «Мандрівні сюжети» в казках народів світу, 6 год.	

			History of Religions. [New York City]: HarperCollins, 1991. 674 p.		
13-14 т.	Східні поетичні форми в українській поезії XIX – XX ст.: газель, рубаї, кит'а (А. Кримський, В. Мисик, Д. Павличко, І. Франко та ін.). А. Кримський як поет-синтезатор української й арабо-перської поетичної традиції. «Пальмове гілля» А. Кримського – український «Західно-Східний Диван».	Лекція, практичне заняття	Бондаренко І.П., Кочубей Ю.М., Маленька Т.Ф. та ін. Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу: колективна монографія. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. Кримський А. Ю. Вибрані сходознавчі праці: В 5 т. / НАН України. Ін-т сходознавства ім. А. Кримського. Київ: [ВД «Стилос»], 2010. Т. V: Іраністика. 2010. 428 с.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підбір власних прикладів, 4 год	До практичного заняття
15-16 т.	Особливості використання перекладу в міжлітературному процесі. Діяльність українських перекладачів у контексті порівняльного літературознавства. Перська класична література в перекладах А.Кримського, В. Мисика, Р. Гамади, Я. Полотнюка. Переклади інших східних літератур.	Лекція, практичне заняття	Бондаренко І.П., Кочубей Ю.М., Маленька Т.Ф. та ін. Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу: колективна монографія. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. Кримський А. Ю. Вибрані сходознавчі праці: В 5 т. / НАН України. Ін-т сходознавства ім. А. Кримського. Київ: [ВД «Стилос»], 2010. Т. V: Іраністика. 2010. 428 с.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підбір власних прикладів, 4 год Індивідуальне завдання: Переклади східної літератури, 6 год.	До практичного заняття